

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **O. Z. T. Ľ. K.**, so sídlom K., zastúpený: *JUDr. T. K. PhD.*, advokátka so sídlom D. S., proti žalovanému: **Pamiatkový úrad Slovenskej republiky**, so sídlom Cesta na Červený most 6, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/135/2010-26 zo dňa 30.12.2010, jednomyseľne

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/135/2010-26 zo dňa 30. decembra 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením krajský súd zastavil konanie o preskúmanie správy žalovaného č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 z dôvodu nedostatku neodstrániteľnej procesnej podmienky konania a to neexistencie spôsobilého predmetu prieskumu, pretože táto správa žalovaného nemá charakter rozhodnutia podľa ust. § 244 ods. 2 a § 247 ods. 1 O. súdneho poriadku, ďalej len O.s.p., keďže žalovaný ňou nerozhodoval o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach žalobcu, a preto nepodlieha súdnemu prieskumu v správnom súdnictve.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že postup žalovaného bol v súlade so zákonom, lebo zo spisového materiálu nevyplýva tvrdenie žalobcu tak, ako to prezentoval v žalobe, že podľa výsledku reklamačného konania Slovenskej pošty, a.s. nie je zrejmé, či zásielku určenú do vlastných rúk prevzal F. P., ktorý nebol splnomocnený na preberanie zásielok alebo predseda združenia pretože sám žalobca v žalobe argumentoval tým, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bolo doručené F. P., ktorý o vydaní rozhodnutia správnym orgánom na základe žiadosti žalobcu informoval predsedu združenia začiatkom mesiaca júl 2010, avšak odvolanie proti tomuto rozhodnutiu bolo podané na poštu až dňa 20.07.2010.

Taktiež zo spisového materiálu nevyplýva ani ďalšia skutočnosť, že by žiadateľ pri podaní žiadosti alebo v priebehu konania oznámil správny orgán, komu sa majú písomnosti doručovať. Účastníkom konania bol žalobca a pokiaľ nemal právneho zástupcu, alebo na príslušnom poštovom úrade neoznámil meno splnomocnenca povereného na preberanie zásielok žalobcu, správny orgán podľa zákona mohol doručovať vydané rozhodnutia iba účastníkovi konania, v danom prípade žiadateľovi. Žiadateľ bol označený ako O. Z. T. Ü. K. a preto bol označený za adresáta na doručenie jeho zásielky prostredníctvom pošty. Žalobca si nesprávne vykladá ust. § 24 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, ďalej len zákon č. 71/1967 Zb., pokiaľ ide o doručovanie rozhodnutí do vlastných rúk, pretože, ak by podľa tvrdenia žalobcu rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu prevzal F. P., ktorý nebol splnomocnený na takýto úkon a nie je ani zamestnancom združenia, bolo jeho povinnosťou odmietnuť takúto zásielku. Poštový doručovateľ nemôže vedieť, kto je predsedom združenia, prípadne ako je interne v združení riešené doručovanie zásielok pre združenie. Prvostupňový správny orgán postupoval štandardne a v súlade so zákonom po zistení nevrátenia doručienky určenej do vlastných rúk adresátovi a ani celej zásielky, určenej na prepravu poštou, správne začal reklamačné konanie tým, že oslovil doručovateľa zásielky, Slovenskú poštu, a.s., ktorá mu oznámila výsledok písomne dňa 03.08.2010 a to, že označená zásielka bola riadne doručená adresátovi. Žalobca opak nepreukázal. Podľa názoru krajského súdu prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu bolo žalobcovi doručené riadne poštou dňa 29.06.2010.

Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zastúpení advokátkou včas odvolanie, v ktorom uviedol, že začiatkom mesiaca júl 2010 informovali Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku – Cirkevný zbor Komárno, ako aj F. P. predsedu občianskeho združenia, Z. F., ktorý je štatutárnym orgánom a jedinou osobou oprávnenou konať v mene občianskeho združenia, že vo veci žiadosti občianskeho združenia Krajský pamiatkový úrad v Nitre rozhodol prvostupňovým rozhodnutím tak, že zámer občianskeho združenia je neprípustný. Prvostupňové rozhodnutie určené občianskemu združeniu do vlastných rúk bolo doručené iba F. P., ktorý nie je štatutárnym orgánom, ktorý by bol oprávnený konať a teda aj preberať písomnosti v mene občianskeho združenia určené do vlastných rúk, nemá splnomocnenie od občianskeho združenia na preberanie písomností a nie je ani zamestnancom občianskeho združenia. Pošta nekonala v súlade s princípmi doručovania v správnom konaní, keď prvostupňové rozhodnutie doručila F. P. bez toho, aby boli overené skutočnosti, či ide o štatutárny orgán občianskeho združenia, alebo či disponuje plnomocenstvom na preberanie písomností, alebo či ide o povereného zamestnanca občianskeho združenia. Prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu malo byť doručené Z. F. a doručenie F. P. je nezákonné.

Žalovaný nevie doručenkou preukázať, že prvostupňové rozhodnutie bolo doručené Z. F., pretože doručienky sa v spise nenachádzajú. Pokiaľ správny orgán nevie doručenkou preukázať riadne doručenie zásielky, dôkazné bremeno má správny orgán, aby inými prostriedkami preukázal doručenie zásielky. Doklad o výsledku reklamačného konania, na ktorý sa žalovaný odvoláva pri tvrdení, že prvostupňové rozhodnutie bolo riadne doručené,

nemá povahu verejnej listiny a nepreukazuje riadne doručenie zásielky Z. F., jedinej oprávnenej osobe na preberanie písomností v mene občianskeho združenia určených do vlastných rúk. Doklad neobsahuje podpis Z. F., z ktorého by bolo možné zistiť doručenie prvostupňového rozhodnutia, ale obsahuje iba tvrdenie pošty o doručení zásielky. Na preukázanie skutočnosti, komu bolo prvostupňové rozhodnutie doručené, žalobca navrhol vyžiadať od pošty všetky doklady, na základe ktorých pošta dospela k záveru, že prvostupňové rozhodnutie bolo riadne doručené. Na základe príkazu súdu by pošta mohla vydať zoznam doručovaných zásielok s podpismi konkrétnych adresátov, ktorý pri doručovaní zásielok spolu s doručenkou podpisujú adresáti, ktorý zostáva na pošte. Krajský súd nevyžiadal od pošty tento zoznam a nevyžiadal ani žiadny doklad, z ktorého by bolo možné určiť, komu bolo prvostupňové rozhodnutie doručené, nevykonal ani dokazovanie výsluchom F. P., či Z. F. ohľadne preberania prvostupňového rozhodnutia.

Žalobca si je vedomý skutočnosti, že žalovaný nevydal rozhodnutie v zmysle správneho poriadku. Práve preto žiadal v prvom rade nariadenie doručenia prvostupňového rozhodnutia v zmysle § 250b ods. 2 O.s.p. a až následne žiadal, po vykonaní doručenia, aby súd rozhodol aj o vrátení veci žalovanému, resp. prvostupňovému orgánu. Po nariadení doručenia mohol žalovaný ako odvolací správny orgán začať konanie o odvolaní žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu. Žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/135/2010-26 zo dňa 30.12.2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca v doplňujúcom podaní k odvolaniu ďalej uviedol, že z oznámenia o uložení zásielky, ktoré tvorí prílohu podania, vyplýva, že zamestnanec pošty mal povinnosť pri doručení prvostupňového rozhodnutia v správnom konaní preveriť totožnosť osoby, ktorá prevzala rozhodnutie, či je štatutárnym orgánom žalobcu, alebo či ide o osobu splnomocnenú v zmysle Poštových podmienok. Zamestnanec pošty to však neurobil a doručil prvostupňové rozhodnutie F. P.. Právna argumentácia, že F. P. mal povinnosť odmietnuť prevzatie zásielky nie je ničím podložená, nevyplýva to zo žiadneho všeobecne záväzného právneho predpisu, pričom z oznámenia o uložení zásielky vyplýva práve opak, povinnosť zamestnanca pošty preveriť oprávnenie fyzickej osoby prebrať písomnosti určené do vlastných rúk právnickej osobe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Krajský pamiatkový úrad v Nitre rozhodnutím č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010 rozhodol, že zámer na umiestnenie tesaného pamätného stĺpa na podstavci s betónovým základom na parc. č. X. v k.ú. K., na území Pamiatkovej zóny v Komárne, Jókaiho ul., podľa predloženého návrhu: Osadenie pamätného stĺpa, inv. O. Z. T. Ü. K., m.st.

K., č.p. X. (sprac. Ing. arch. T. S., autorizovaný architekt, A. S., S., Ing. T. S., S-P. s.r.o., K.), nie je prípustný z hľadiska záujmov chránených zákonom č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, ďalej len zákon č. 49/2002 Z.z., a preto pre prípravu a vykonanie tohto zámeru neurčil žiadne podmienky. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca dňa 20.07.2010 odvolanie. Žalovaný odvolanie žalobcu posúdil ako oneskorené a správou č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Nitra č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010 oznámil žalobcovi, že v konaní Krajského pamiatkového úradu v Nitre neboli zistené také vady, ktoré by odôvodňovali obnovu konania alebo zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

Žalobca v žalobe zo dňa 23.09.2010, doručenej krajskému súdu dňa 28.09.2010 navrhol, aby súd uložil žalovanému doručiť mu rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010 a po vykonanom dokazovaní a doručení prvostupňového rozhodnutia zrušil správu žalovaného o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 a vrátil vec žalovanému na rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010, eventuálne zrušil správu žalovaného o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 a zrušil rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010 a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

Krajský súd zastavil konanie z dôvodu, že žalobca sa domáhal preskúmania správy žalovaného č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010, ktorá nemá charakter rozhodnutia podľa § 244 ods. 2 O.s.p. a § 247 ods. 1 O.s.p., a preto nemôže byť predmetom preskúmania súdom v správnom súdnictve. Krajský súd mal za to, že prvostupňové rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010 bolo žalobcovi riadne doručené a odvolanie proti nemu podal oneskorene.

Podľa § 44 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z.z. na konanie vo veciach ochrany pamiatkového fondu sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak je v správnom konaní väčší počet účastníkov konania, správny orgán doručuje účastníkom konania verejnou vyhláškou.

Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. písomnosti určené do vlastných rúk adresované orgánom a právnickým osobám sa doručujú ich zamestnancom povereným prijímať písomnosti. Ak nie je určený zamestnanec na prijímanie písomností, doručí

sa písomnosť určená do vlastných rúk tomu, kto je oprávnený za orgán alebo právnickú osobu konať.

S doručovaním sa v práve spájajú významné dôsledky. Doručovanie rozhodnutí v správnom konaní má vplyv na splnenie procesných podmienok odvolacieho konania, ako aj konania následného súdneho prieskumu správnych rozhodnutí v správnom súdnictve. Ak nebolo rozhodnutie správne doručené podľa zákonných predpisov, s takouto vadou sú spojené závažné procesnoprávne následky, nemôže začať plynúť lehota na podanie odvolania alebo žaloby a rozhodnutie nemôže nadobudnúť právoplatnosť, pretože doručenie rozhodnutia vo veci samej je nevyhnutným predpokladom právoplatného skončenia veci. Kvalifikovanou formou doručovania je doručovanie do vlastných rúk, pri ktorom písomnosť môže prevziať len adresát a možnosť doručiť písomnosť náhradnému prijímateľovi je vylúčená, okrem splnomocnenca na preberanie zásielok. Ak písomnosť prevzal niekto iný ako osoba oprávnená podľa zákona na prevzatie písomnosti určenej do vlastných rúk, písomnosť nie je možné považovať za doručenú a takéto doručenie inej osobe, nemôže mať účinky riadneho doručenia, a to ani v prípade, keby sa jej prostredníctvom písomnosť do rúk účastníka dostala. Správnosť doručenia preukazuje správny orgán, spravidla doručenkami. Tie sa však v spise nenachádzajú.

V správnom konaní je otázka doručenia do vlastných rúk upravená v ustanovení § 24 a § 25 zákona č. 71/1967 Zb. Z ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. vyplýva, že rozhodnutia sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok. Ustanovenie § 25 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. upravuje doručovanie písomností určených do vlastných rúk adresovaných orgánom a právnickým osobám, a to komu je možné takéto písomnosti účinne odovzdať. V takom prípade platí, že písomnosti určené do vlastných rúk adresované orgánom a právnickým osobám sa doručujú ich zamestnancom povereným prijímať písomnosti. Ak nie je určený zamestnanec na prijímanie písomností, doručí sa písomnosť určená do vlastných rúk tomu, kto je oprávnený za orgán alebo právnickú osobu konať.

Z uvedeného vyplýva, keďže v prejednávannej veci úradná zásielka obsahujúca rozhodnutie na doručenie do vlastných rúk bola určená žalobcovi ako právnickej osobe (§ 2 ods. 3 veta prvá zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, ďalej len zákon č. 83/1990 Zb.), že mohla ju účinne prevziať osoba, ktorá by mala splnomocnenie na preberanie zásielok, alebo zamestnanec poverený prijímať písomnosti, a ak takýto zamestnanec nebol, ten kto bol oprávnený za žalobcu konať. Kto je oprávnený konať za žalobcu ako občianske združenie upravujú v zmysle § 6 ods. 2 písm. d/ zákona č. 83/1990 Zb. stanov združenia. Z obsahu súdneho ani administratívneho spisu nie je preukázané, kto je takouto osobou, keďže stanov združenia neboli predložené, prípadne či žalobca poveril niekoho prijímaním písomnosti.

Podľa tvrdení žalobcu zásielku prevzal F. P., ktorý nemal splnomocnenie na preberanie zásielok, nie je zamestnancom povereným prijímať písomnosti, ani oprávnený konať za žalobcu. Krajský súd mal za to, že prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu bolo žalobcovi riadne doručené, a to s poukazom na výsledok reklamačného konania, v ktorom Slovenská pošta, a.s. posúdila reklamáciu ako neopodstatnenú, keď uviedla, že zásielka adresovaná žalobcovi bola doručená, dňa 29.06.2010 ju prevzal člen predstavenstva. Samotné tvrdenie o doručení rozhodnutia, bez podpisu toho kto prevzal písomnosť, pričom ani nie je zrejmé, či člen predstavenstva bol osobou oprávnenou na prevzatie písomnosti určenej do vlastných rúk žalobcovi, nestačí na vyvodenie záveru o riadnom doručení. Zo strany žalobcu bolo spochybnené doručenie rozhodnutia, pričom doručienka, ktorá by preukazovala doručenie písomnosti, prípadne komu bola písomnosť doručená chýba. Ak nie je možné predložiť doručienku, je potrebné vykonať dokazovanie inými prostriedkami. Ak nemožno doručenie dokázať, treba doručovať znova. Ak by zásielku prevzal F. P., tak ako to tvrdil žalobca, a pritom by nebol osobou oprávnenou na prevzatie písomnosti určenej do vlastných rúk podľa zákona, takéto doručenie by nemalo účinky riadneho doručenia.

Ani záver krajského súdu o tom, že poštový doručovateľ nemôže vedieť, kto je predsedom združenia, prípadne ako je interne v združení riešené doručovanie zásielok pre združenie, nie je správny.

Podľa § 29 ods. 2 písm. g/ zákona č. 507/2001 Z.z. o poštových službách v znení neskorších predpisov, poskytovateľ univerzálnej služby je povinný dodávať poštové zásielky s odbornou starostlivosťou a v lehote zodpovedajúcej druhu poštovej zásielky a spôsobu jej dodávania podľa poštových podmienok.

Postup pri doručovaní poštových zásielok je upravený v Poštových podmienkach, ktoré v časti „Úradná zásielka – vnútroštátny styk“ upravujú okrem iného aj dodávanie úradných zásielok (bod 5) a vo „Všeobecnej časti - vnútroštátny styk“ aj dodávanie zásielok adresátom a oprávneným prijímateľom (bod 18), konkrétne kto je oprávneným prijímateľom zásielky adresovanej organizácii a taktiež predloženie dokladu, preukazujúceho oprávnenie konať v mene organizácie (bod 18.4.).

Podľa § 250b ods. 2 O.s.p. ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správne mu orgánu doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie a podľa okolností odloží jeho vykonateľnosť. Týmto stanoviskom súdu je správny orgán viazaný. Po uskutočnenom doručení predloží správny orgán spisy súdu na rozhodnutie o žalobe. Ak sa v rámci správneho konania po vykonaní pokynu súdu na doručenie správneho rozhodnutia začne konanie o opravnom prostriedku, správny orgán o tom súd bez zbytočného odkladu upovedomí.

V závere „Správy žalovaného č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010“ sa uvádza, že „ *vzhľadom na uvedené nie je možné oneskorenému odvolaniu vyhovieť*“ . Najvyšší súd preto uvedenú správu podľa jej obsahu hodnotil ako rozhodnutie o odvolaní. Žalobca sa žalobou domáhal aj doručenia rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010, pretože tvrdil, že mu nebolo riadne doručené. V „správe“ žalovaný explicitne konštatuje, že v spise prvostupňového správneho orgánu sa doručienky nenachádzajú.

Občiansky súdny poriadok v správnom súdnictve v konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov priznáva aktívnu procesnú legitimáciu na podanie žaloby aj osobe, ktorá tvrdí, že jej rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ňou ako s účastníkom konania malo konať. Za daného skutkového stavu, tak ako vyplýva z administratívneho spisu, sú pochybnosti o riadnom doručení prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu žalobcovi. Táto skutočnosť priamo ovplyvňuje plynutie odvolacej lehoty a včasnosť podaného odvolania žalobcom v administratívnom konaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/135/2010-26 zo dňa 30.12.2010 zrušil podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s primeranou aplikáciou § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie a to pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

O trovách odvolacieho konania rozhodne krajský súd v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 20. septembra 2011

JUDr. Ivan R u m a n a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková